

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltetnek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak tőrfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2 szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Temesvári kiállítás.

Kézdi-Vásárhely, 1891. szept. 9.

(Vége.)

A legérdekesebbek egyike a XII. csoport, mely a háziipar, női kézimunka és női háztartási cikkek különböző változatait tárja elénk szép sorrendben. E tárgyak a női szorgalom és kitartás fényes bizonyítékai. A délmagyarországi leánynevelő intézetek magas színvonalon állanak, annyira, hogy készítményeik között van egy darab olyan, melyért 5000 forintot ígértek. E fényes tárgyak között foglalnak helyet a háromszéki „Erzsébet“ árvaleány-nevelő intézet ipariskolájának szerény produktumai is, melyek a székelyföldi női ipar haladását elég hiven s kellő

változatosságban mutatják be, nem kevés dícsőségére az intézet derék létesítője Bárány Szentkereszt Stepháné ó méltóságának.

A Kovalszky Sarolta ó nagysága által nagy számban kiállított délmagyarországi gyapjuszőnyegek nemcsak izléses összeállításuk, hanem jószáguk által is kiérdemlik az elismerést.

A nagy iparcsarnok körül különböző távolságban találjuk a különféle magáncsarnokokot, a szabadban kiállított fa- és vasipari termékeket, kis szállító vasuti hálózatokat, kupákat stb., továbbá a gyönyörű ásványtelep-kiállításokat.

A csarnokokban látottakból említésre méltók első sorban a faipar, másodsor az erdő- és vasipar, harmadsor Vinga és Bogsán gyönyörű himzése és háziipari szőnyegek, negyedsor a kocsigyári készítmények, melyek jóval olcsóbbak, mint nálunk. Nagy-Becserek egész külön mutatta be ipari és gazdasági terményeit igen szép sikerrel.

A magyar cukoripart a brassói-botfalvi és szerencsi cukorgyár képviselik nagy választékban, versenyképes, kitűnő gyártmányokkal.

A gépipar minden ága nagy választékban szemlélhető, kereslet és kínálat is igen nagy.

Hogy ne vádoltassam azzal, hogy a magunkét dicsőitem, utoljára emlékezem meg a mi hű és eredeti képviselőnkéről, a székelyházirol.

A székely gazdát, mint tudjuk, nem a külfény, hanem a belső jóllét jellemzi. Egyszerű házikónk külalakja hiven visszatükrözi

építkezési szokásainkat. Beltartalma foglalkozásaink, különböző ipari termékeink minőségéről, izlésünk, képességünk fokáról tesz tanúbizonyságot lehető szűk keretben.

A háromszéki megyei háziipar-egyesület fáradhatatlan elnöke Potsa József főispán ur lángbuzgalmának köszönhetjük, hogy e megye külön épületben kiváló csinnal és izléssel reprezentálja haladni vágyó közönségünket.

A háziipar-egyesület titkára Váncsa György folytonos jelenlétében nemcsak a tárgyak helyes berendezésére fordít nagy gondot, hanem azok értékesítésénél is nemes buzgósággal fáradozik.

Mint hogy e lapok hasábjain közölve volt már, hogy a székely-házban kiknek a készítményei vannak és minő hatást gyakorolnak a szemlélőre, ezuttal annak részletezését feleslegesnek tartom, hanem e helyett röviden ki nyilvánítom, hogy székely kiállításunk is egyik dísz és méltó büszkesége e gazdag kiállításnak. Hálával és elismeréssel kell adoznunk azok összeállításának.

Tovább nem részletezem, mert ugyis hosszú nyult tudósításom, hanem azon hó ohajomnak adok kifejezést, hogy e kiállítást, mely e hó 30-ig még nyitva lesz s melyet e hó 16-án a király Ő Felsége is látogatásával tisztel meg, e vidék és város lakosai közül is minél számosabban tekintsek meg.

Az a néhány forint, melyet elköltünk, tapasztalatainkban gazdagon van visszatérítve. Egy tanulmányut ez, uraim, melyen mindent csoportosítva látunk, a mire szükségünk lehet.

A „Székelyföld“ tárczája.

Egy kép a multból.

(Elbeszélés.)

Irta Barthalis János.

I.

Hazánk déli részén, egyikében azon megyéknek, honnan a leggyönyörűbb versenybuzát kapja gabonaiacsunk, áll egy rozzant kastély. Nem is kért vissza dűledezett falai közül még csak a hátsó szöke homlokzat daczol az idők viharával, s ha végigvölgt fölötté egy-egy mindent megrázó szélvihar, a parkányán nőtt élődi növények kuszó szárai mint valami százkaru óriásnak átokra emelt karjai csapkolóznak körül s tiltó mozdulatokkal kelnek ki a nyugalom törvényét nem ismerő láthatlan bűz elem önkényével szemben.

A vastag falak háromnegyedét halomra döntötte a fölöttük elviharzott mult idő, s csak az omladékok közül kikandikáló üszkös gerendák, a félig elégett ablakkeresztek mutatják még, hogy valaha pezsgő élet uralkodott e falak között. Pezsgő élet? Hej, de régen volt ez! Az épen álló famaradvány előreszén még ott kaczerkodik a műértő csinnal létesített erkély,

melyről a kastély utolsó urának bájos leánya sokszor málázott át a szerb partokra, várva őt, a kedvest, a ki Konstantinápolyban készült szandoliján a kellemes holdvilágos estéken átevezett a magyar területre, s mandolint pengetve, tudatá a bűvös hölgygyel, hogy epedve várja a rendesvoust.

Azt tartja a néphagyomány, hogy a kastély alapkövét Bizancia bukása után egy előkelő gazdag görög tette le, ki a győzelmes oszmánlik kincsvágyó tábora elől átkelt a Danán abba az idegen tartományba, hol a pogányok vad hordái már nem üldözhatték őt, s a folyam balpartján tekintélyes vagyonnak vetette meg alapját, melyet drágakövein vásárolt össze s melynek csak a neve maradt fenn a nép ajkán.

Későbbi urai e kastélynak sok viszontagságot állottak ki. Most a tatár, majd a török, később a kurucz és labancz felváltva garázdálkodtak területükön, s mindegyik olyan bőkezű volt a pusztításban, hogy az ősi kastélyt sem kímélve meg, mindent lángba borított a „görögök uradalmában“, mint a nép szája nevezi a romot és környékét.

Még hetvenkilencz évvel ezelőtt épen állt az urasági lak, s ha abban az időben korunk újító férfiai közül valamelyik végig sétált volna ez épület előtt, elég okot talált volna egy szánó mosolyra.

Mert furcsa látványt nyújtott az a költői rendtelenséggel összehordott kötömg.

Hiába pusztította el azt az ellenség. Ha azt hitte, hogy ezzel eltörölte a föld színéről, ugyan csak csalódott. Mert fölépítették az örökösök újra, ki-ki a maga izlése szerint. És éppen e miatt a veszedelmes izlés miatt volt olyan fura a kinézése annak a kastélynak.

Mikor az utolsó török háború csatája is elhalt Magyarországon s a nemzet megszabadult a majdnem kétszáz éves lidéroznyomástól, a „görögök uradalmának“ épületei, szántóföldjei nagyon szomorú állapotban valának. Még ezután is, majdnem két emberöltőn át, abban az ázsiai állapotban maradtak, míg végre a tizenharmadik század közepén az uradalom akkori birtokosa, Dobrói Ádám ur, egy mindenben különöz ember, eredeti, mondjuk bohó ötletre jött.

Újra építette a török dúlások emlékét magán viselő kastélyt. De hogy következetes maradjon őseinek bizarr szokásaihoz és hogy majd a maga nemében páratlanul álló, meglekintésre méltó építmény váljék a kastély falainak szánt köhamazból, olyan építőmestert keresett magának, ki a világ teremtese óta elnyűtt és újra használatba vett építészeti modorok összeségét képes volt feltüntetni az építendő kastélynak külsején, valamint a szobák elrendezésében is.

Vajha valaha nálunk is ilyen lehetne! Ez az én forró óhajom. De hogy ezt elérhessük, tanulnunk kell. Használjuk fel tehát a kedvező alkalmat.

Nagy Károly.

Királyi lecke. Ismeretes dolog, hogy a dunán-inneni ág. hitvallásu egyházkerület képviselőtestülete a panszlávizmusnak Magyarországon legveszedelmesebb fészke. Az állam, tiszteletben tartván az autonómia jogait, nem avatkozott bele a haza- és nemzetellenes küzdelmeikbe, a társadalom akciója elégtelennek bizonyult ama testület aknamunkája ellen. Most a király emelte fel szavát a „kárhazatos irány” ellen, mely a nevezett egyházkerületben lábra kapott. Ő Felsége e hó 9-én Galgócson a következő szavakban válaszolt Baltik püspöknek, a dunán-inneni ev. egyház küldöttsége szóokának:

„Reményem és elvárom, hogy bármely ajku híveik körében mindenkor buzgóan ápolni fogják a hűség, vallásosság és kárhazatos iránytól ment tiszta hazafiság érzelmeit, mi által leginkább biztosíthatják maguknak és hitsorsosaiknak állandó megelégedésemet és további kegyelmemet.”

A legmélyebb hálával fogadja a magyar nemzet Ő Felsége ezen szavait, s hiszszük, hogy lesz is a királyi szónak foganatja. Jól esik a nemzetnek, mikor látja, hogy a király nyíltan érezteti haragját a magyar állameszme ellenségeivel. Ez utóbbiakat pedig észre térítheti az, hogy az állam feje kárhazatja és elítéli törekvéseit.

A miniszterium kebelében állítólag fölmerült egyenetlenségek és különféle fontos kinevezések tárgyában folyton megújuló koholmányokkal szemben a Bud. Corr. legilletékesebb információ alapján állítja, hogy ezek összeségükben minden tényleges alapot nélkülöznek és egyáltalán nem lesznek hiteltérdemlőbökké azáltal, hogy gyakran variáltak és ismételtetnek. A kabinet kebelében nincsenek differenciák, az igazságügyi miniszternek legközelebbi utazása, melyet Bécsbe azért tett, hogy egy orvossal tanácskozzék, a legkevésbé szolgálhat bizonyítékul ezen bizonyos részről minden esetre felette óhajtott állításnak. Éppoly valótlannak a hercegprímás közeli kinevezésére vonatkozó összes jelentések. Erre nézve illetékes előterjesztés sem tétetett és így bármely névnek említése teljesen jogosulatlan.

Es akadt egy olyan bolond cseh pallér, a ki annak a másik bolond embernek világra szóló nevetségessé szeszélyét ki tudta elégíteni. Fölépítette a kastélyt úgy, amiként munkaadójának hóbortja kívánta.

Mikor aztán az utolsó kalapácsütés is elhangzott az uri lak falai között és a kastély tulajdonosa megszállotta az ő örökét: mint Mohamed sirjához az igazhivők, úgy záródokolt e stil-khaoszszal dicsekedő kastély megbámolására a környék és a távoli vármegyék urí rendje.

Dobrói Adám ur némes büszkesége olyan mértékben növekedett, mint a vendégek száma, kik messze földről eljöttek csodálkozni az ő kastélyán, a melyhez hasonlólt nemcsak hét vármegyében, de hét földrészen sem lehetne találni.

A vendég pedig a világ teremtmése óta vendég volt s az is marad. Jaj annak a látogatónak, a ki az ő házigazdája tulajdonait, vagyonát ócsárolni merészli, mert biztos lehet benne, hogy látogatását — legyen az bár, magyarul mondván, feszvizit, vagy bármiféle vizit — sohasem kapja vissza. Még köszönje meg a gazda javaiban gáncsoskodó vendég, ha ki nem ebrudalják a paradicsomból. Hanem a tisztességes vendég még a kozmás ételekre is ráragasztja, hogy bizony ez fölséges és soha ilyen jót nem evett életében.

A „görögök uradalmának” látogató bámulói mindnyájan tisztességes viseletű emberek valának, kik Dobrói ur kastélyát, mely a bámulat

Közönséges faáruk mint háziipari cikkek.

Ne csodálkozzék azon senki, ha egy országban, mint amilyen hazánk, melynek termő területének 29-73 százalékát erdő borítja, hogy abban a faipar ősrégi. A jó minőségű nyersanyag bő jelenléte mindenütt alkalmul szolgált bizonyos műves ipar fejlődésére, melyet a nép eleintén csak saját szükségletének kielégítésére, később azonban eladásra is háziiparilag az év oly szakában készített, midőn az egyéb gazdasági és mezeti munkák szünetelnek. Ezen háziiparnak addig, míg azt a nép csak saját szükségletére s a legközelebbi környék számára üzte, nem volt nagy jelentősége. Mióta azonban a népesség szaporodása folytán a kereseti viszonyok megnehezédtek s a megélhetés gondoljai súlyosabbak lettek: azóta kezdett a nép, a kényszerítéstől hajtva és sokféle megnagyobodott szükségleteinek kielégítésére ösztönözve, a háziiparral is behatóbban foglalkozni, és ennek oly irányt igyekezett adni, hogy a nagyobb forgalom számára minőségileg és mennyiségileg is megfelelő tudjon készíteni, mely a valóban érzett szükséglet kielégítésére szolgáljon.

Igy keletkezett és fejlődött a kereseti háziipar, mely a nagyobb erővel, tökéletesebb és jobb eszközökkel és műkatelősztással dolgozó nagy ipar terjedése és emelkedése daczára, az ország több részében még ma is jelentékeny kiterjedésben tudta magát fentartani. Ilyen háziipart az ország több részében találunk, még pedig főleg a magasabb hegységeken a nagy forgalomtól félreeső helyeken, ahol az értékesebb fát más uton alig lehet megfelelően hasznosítani. A fának háziiparilag való feldolgozásával leginkább az erdélyi-részi megyékben találkozunk, hol az ügyes székelő nép, s ahol ezt töle eltanulta az oláhság is, még ma is nagy mennyiségű, faipari tárgyakat készít, melylyel házalva bejárja nemcsak szűkebb hazáját, hanem annak határán túl, főképp a szomszédos Romániába is elbarangol, és hol cserekereskedést üz azokkal élelmi cikkekért, hol pedig pénztér eladja. Ilyen van Udvarhelymegyében, hol a székelység nagy része faiparral és fakereskedéssel foglalkozik és hol Kápolnás-Oláhfalu és Szentgyházás-Oláhfalu kisközségeiben, a megye éjszakkéleti határában a Hargita hegységében, igen sok cseber, veder, dásza, kád és több efféle más faedény készül nagyobb mennyiségben. Ilyen van Zetelaka nagyközségében, hol különösen sok zsindelet, és Székely-Keresztur nagyközségében, hol a lakosság kiválólag szitakészítéssel foglalkozik. Új-Radna kisközség lakosai Beszterce-Naszód megyében és Körös kisközség Háromszékmegyében főleg szitakáva készítésével foglalkoznak. A kászoni völgyben Csikmegyében öt kisközségben, u. m. Kászón-Ujfalú, Kászón-Jakab-

falva, Kászón-Impér, Kászón-Altiz és Kászón-Feltizben a lakosság nagyrészt — kevés kivételével — földje lévén — leginkább deszka, zsindelet és faedény készítésével foglalkozik. A faipar mint háziipar az anyaországban is nagyon el van terjedve s itt leginkább Sáros-, Liptó- és Turóc megyék lakosai foglalkoznak azzal nagyobb kiterjedésben. A Bakonyban, Szent-Gál központtal, igen sok gazdasági, kertészeti és házi eszköz és különböző használati cikkek készül, mely a fővárosi országos vásárokon is meg szokott jelenni. Vág-Ujhely Nyitra megyében nagy kereskedői hely faipari edényekre, különösen főzőkanalakra, tálak- és tányérokra, melyek onnan nagy mennyiségben kiszállítanak Bécsbe. Eszék pedig favellák, lapátok, gereblyék, talyigák és talicskákra nézve, melyek innen szintén nagyobb mennyiségben, főképp Belgrádba kivitetnek.

Nagyon természetes azonban, hogy a csak kisebb erővel és kezdetleges eszközökkel dolgozó háziipar faipari készítményei nemcsak a fejlettebb technikával bíró és munkafelosztással dolgozó faáru-gyárak által háttérbe szorítottak, hanem hogy az agyag-, üveg- és vasból készített hasonló tárgyak versenye is sok megszokott faedényt és használati fatárgyat kiszorított régi helyéből, miáltal a kereseti faipari háziipar megszorult. Kormánynunk e bajon lehetőleg segíteni óhajtván, egyezséget kötött kereskedőkkel, kik háziiparosaink készítményeinek forgalomba hozatalára nézve bizonyos kedvezményeket kapnak kormányunktól. Ilyen kereskedő a székelyföldi faedényekre nézve Csorba Samu Brassóban és Halmaági Viktor Maros-Vásárhelytől, mely utóbbi a vesszőfonások forgalomba hozatalával van megbízva.

Végre még röviden felemlítjük, hogy kosarak Tisza-Füreden az ottani gyümölcsészeti egyletnél, Beregszászon a kir. ügyészségnél, finomabb vesszőfonások pedig Sopron városában több helyütt készülnek és kaphatók és hogy Tacs kisközség lakosai Beszterce-Naszód megyében sásból kosarakat és gyékényeket fonnak. („K. K.”)

Felhívás.

Bejött hivatalos jelentés szerint Albis községben augusztus hó 29-én történt tűzvész 16 gazdát hajlék, élelem és tőrtőmag nélkül hagyott. A vezetésemre bizott megye lakosságát szenvedő embertársaink érdekében adakozásra hívom fel. A gyűjtött adakozások avagy a károsultak felségelésére rendezett előadások jövedelme akár pénzben, akár élelmi szerkenben a Kézdi járás főszolgabírájához küldendő Kézdi-Vásárhelyre.

Kelt Sepsí-Szentgyörgyön, 1891. szept. 8.

Potsa József
főispán.

központját képezé, a szó teljes értelmében kifogástalanul elegánsnak találták s hízegő bókokkal röpkedtek körül az örvendő gazdát a sikerült alkotásért.

Adám urnak pedig e nem szívből jövő dicséretetek úgy estek, mintha a fájós háta közepét friss disznóhájjal kengették volna. Nem látott, nem hallott egyebet, csak a kastélyt s azt a sok magasztaló szót, melyeket a potya fráterek özönvíz módjára zudítottak a nyaka közé.

Hanem aztán, mikor vége szakadt a jó életnek s az élő vendégek kocsijukra ülve elhagyták a furcsa kastélyt, jó sokáig visszanéztek annak alakjára s kitört keblükből az oda visszaparancsolt nevetés árja és olyan földrengető kacaját ütöttek a látottak fölött, hogy zengett bele a határ.

Adám ur a kastély emeletének egyik ablakából kísérté szemeivel a távozó vendégeket, midőn a viharos kedv hangjai áthallatszottak hozzá. Azt hitte a jámbor, hogy lelkes ováció zaja ez a távoztól. Egy bucsú-üdvözléssel felelt a nevető csapatnak. Hej pedig, ha tudta volna, hogy azok odalenn most a legsértőbb és legdurvább gunyt üzik belőle: tudom, hogy egy marék sörétet küldött volna utánuk.

És ez így ment sok ideig. Vendég vendéget ért a kastélyban. Ették, ittak, hizelegtek Adám urnak, de azért a szíves ellátás hálája guny volt, melyre a házigazda az ő muskétájával rendszeren üdvözléseket osztogatott. Sőt utoljára a muskéta

hangját nem tartotta elég ünnepélyesnek bucsú-lövésekhez, s egy haubiczvető ércszörnyeteget készült öntetni, melylyel aztán kriminális nagyokat pukkanthatott volna a távozó czimborák után, ha ebbeli szándékában egy közbejött és előre nem látott akadály meg nem gátolja. Pedig már az ágyu házikóját fölragasztatta volt a kastély emeletének északi oldalára az említett cseh pallérral, kit csupán erre a csekély munkára tetemes költségekkel hozott le Prágából.

Mikor az építőmester elkészült a téglából rakott csodabogárral, még a verebek is lenevették Adám urat s hegyen-völgyön azt csiripolták, hogy: hej de nagy bolond ez a Dobrói! Hanem a domine spectabilis füleihez sohasem jutottak el a maró élczek. Neki nem voltak tesugói. Cselédei közül egy sem akadt, ki bizalmasan elmondta volna hogy barátai kigunyolják.

Nem is tudta meg soha, hogy ő milyen szánandó alak, mert mielőtt a haubiczvető öntetéséhez hozzáfogott volna, miután tekintélyes vagyonát egy Csillámosi Ferencz nevű távoli rokonára hagyta, elszenderült az Urban. Megtért őseihez, számot adni arról, hogy miként sáfarkodott a „görögök uradalmában”. Vala pedig a néhai Adám ur igazhitű keresztyén magyar ember s családi állapotára nézve agglégény egészen a sirig.

(Folytatása következik.)

Különfélék.

— **A király Erdélyben.** Ő felsége a király a nagy hadgyakorlatok alkalmából néhány napig Erdélyben időzik. Az előre megállapított uti program szerint a király e hó 12-én (szombaton) reggel 8 óra 40 perczkor érkezett Kolozsvárra, honnan 5 percznyi tartózkodás után külön vonaton tovább utazott Beszterczére. Beszterczén időzik e hó 15-éig, honnan Tövis-Aradon át Temesvárra utazik. A király tehát három napig lesz vendége Besztercze városának, mely hetek óta készülődik, hogy legmagasabb vendégére nézve az ott időzést minél kellemesebb tegye.

— **Kézdi-Polyán község képviselőtestülete** a napokban tartott gyűlésében — mint tudósítónk írja — egyhangulag elhatározta, hogy évi 2 fjt tagsági díjjal az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület tagja lesz.

— **A román kormány a bevándorlás ellen.** A belügy-miniszter arról értesíti a hatóságokat és a budapesti főkapitányságot, hogy a román kormány a keresetképtelen és vagyonatlan embereknek Romániába való bevándorlásának gátat vetendő, elrendelte, hogy csak olyan utast bocsátsanak be Romániába, a kinek rendes utlevele van. E rendes utlevél is kell, hogy láttamozva legyen az illető diplomáciai képviselő vagy ügynökség által.

— **Építő iparosok figyelmébe.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az építő iparosok tudomására hozza, hogy a nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. é. 42.493/VI. sz. a. rendeletet bocsátott ki a kisebb építkezési munkálatok végzése tárgyában. E rendelet szerint az építő mesterségek keretébe tartozó bármely munkálatok végzésére többé iparigazolványok nem állíthatók ki, hanem kötelek ezen a kömives, az ács és a kőfaragó munkálatok önálló gyakorlására minden szakiparos iparengedélyt váltani és igazolni, hogy azon építési iparágban, melyet önállóan gyakorolni akar, legalább három éven át szakbavágó munkával foglalkozott. Megjegyzendő, hogy ily iparengedélyek az ezen rendeletben meghatározott kellékek igazolása mellett, a kisebb építési munkálatoknak csakis valamelyik ágára, t. i. vagy a kömives-, vagy az ács-, vagy a kőfaragó ipar körébe tartozó kisebb munkálatok végzésére külön-külön adhatók csak ki; ily iparengedélyek, melyek az illető általánoságban kisebb építési munkálatok, vagy építési engedélyhez nem kötött építési munkálatok végzésére jogosítanak fel, ki nem bocsáthatók stb. Ezen rendeletet az érdekelt szakiparosok a kereskedelmi és iparkamaránuál, vagy az I-ső foku iparhatóságoknál betekinthetik.

— **Megrendítő szerencsétlenség** történt a napokban Romániában, Tirgovest közelében. Három fiatal kádársegéd — egyikök kézdívársárhelyi születésű Knocz József — egy petroleum-gyárban dolgozott. Egy óriási petroleumos hordót kellett kijavítaniok, s midőn a hordó belsejében javában dolgoztak, az hirtelen meggyúlt. A három szerencsétlen fiatal ember nem tudott kijutni az égő hordóból. Mindnyájan porrá égetek.

— **Uzelác ügye.** Fiuméből jelentik a P. Hirlapnak: Uzelác százados a neki imputált szavak használatát egyáltalán nem tagadta. Mint itt tudni vélük, Uzelác ezen beismeréssel együtt kifejtette azt is, hogy milyen körülmények közt használta a sokat emlegetett kifejezést. A mint a kordon föl volt állítva, Uzelácához, aki századával együtt ki volt vonulva, jelentés érkezett a sorból, hogy a tolongó nép a Jellacsics-katonákat szidja. Uzelác erre a rendőri személyekkel beszélt, hogy akadályozzák meg a katonák bántalmazását. Majd jött egy katona is, aki jelentette, hogy a tömeg a katonákat inzultálni kezdi. Erre Uzelác haragosan így fakadt volna ki: — Hol van itt a rendőrség? Ha a rendőrség nem tesz semmit, kénytelen leszek vele, hogy a magam felelősségére közéjük tüzeltessek! — A tudósító megjegyzi, hogy a szó szerinti szövegről nem áll jól, de tény, hogy Uzelác ilyen magyarázatot ad kifakadásának.

— **Románok által elfogott magyar alattvaló.** Otrobán vasuti hivatalnok, a ki a predeáli pályaudvar vendéglőjében ivásközben román vasuti tisztekkel összekapott, miután ezek nyolczan is támadtak reá, önvédelemből megszurt egy románt. A vizsgálatot a plojești bíróság indította meg és tanult beidézte Neurihrer S. predeáli segédszolgabíró, ki azonban mint magyar alattvaló, a meghívásnak eleget nem tett. Mint utjabban írják, ez előtt egy pár nappal Neurihrert egy román tisztviselő hat zsandárral nyílt perronon elfogatta és Plojestre kísértette, hol maig is fogva van. Az esetet fölterjesztették a miniszteriumnak.

— **Grévy halála.** Párisból jelentik, hogy Jules Grévy, a mostani köztársaság harmadik elnöke, Carnot közvetlen előde, meghalt. 1888. óta, mikor a képviselőház formászerűen kérészkolta tőle a lemondást, teljes visszavonultságban élt; igazi

politikai halott volt, mert egy igen kinos esemény, a hírhedt Wilson-ügy sodorta le a nyilvánosságra, ámbár egyéni becsülete akkor is érintetlen maradt. Grévy a köztársasági párt egyik régi előkelő tagja s a negyvennyolczadiki köztársasági gárda Nesztora volt. Az ügyvédi pályán működött s már a negyvenes években feltűnt köztársasági érzelmeivel. 1848-ban képviselő lett, a házban tiszteletreméltó helyet foglalt el s csakhamar a ház elnökévé választatott. Különösen azzal vonta magára a figyelmet, hogy föltétlenül ellenezte az akkori Napoleon Lajos herceg elleni száműzetési rendelet megszüntetését, előre megjósolta az államcsíny. Mikor jósolata valósult, Grévy nagy államférfiu hírébe jutott. 1871. óta ismét tagja volt a képviselőháznak, mely újra elölkévé választotta. Évek hosszú során át teljes pártatlansággal viselte e tisztelet. Mikor Mac Mahon köztársasági elnök leköszönt, a republikánusok, jobb jelölt hiányában, Grévyt választották helyére. Grévy elég méltósággal vitte az elnökséget mindaddig, míg a Wilson-féle botránypor miatt le nem kellett mondania. Wilson képviselő veje volt Grévynek s a család összekeverését rendjelszerzésre s más szédülésekre használta föl. Egy más botránypor alkalmából azután Wilson dolgai is bíró-ság elé kerültek; a por, melyben az első bíróság két évre elítélte, a felső bíróság azonban fölmentette Wilson, óriási feltűnést keltett s tarthatatlanná tette Grévy állását. Grévy azonban nem akart lemondani; ekkor a képviselőház permanensnek nyilvánította ülését, mire Grévy engedett s önként leköszönt 1887. utolsó napjain. Azóta teljesen visszavonultan élt télen Párisban, nyáron vidéki birtokán.

— **Carmen Sylva betegsége.** A poéta- királyné állapotáról egyre-másra érkeznek a táviratok, melyek mind veszedelmek és katasztrófával fenyegetőnek mondják a romániai királyné betegségét. A hivatalos jelentés szerint az orvosok nyilatkozata „nem nyugtató”, noha „e pillanatban” közvetlen veszélytől nincs mit tartani. Károly király a ki már kedden haza akart utazni, a királyné állapotára való tekintettel lemondott e szándékáról.

— **Köszönetnyilvánítás.** Keblí egyháztanácsunk folyó évi szept. 6-án tartott ülésében örömmel vett tudomást arról, hogy a ref. egyházi dalárda 1891. évi július hó 19-én tartott nyári táncmulatásága tiszta jövedelmének egy harmadrészét 30 frt 72 krt. ref. egyháznak kepevaltság alá jávára adományozta. A fiatal egyesületnek ezen szép és dicséretre nem szoruló tetteért midőn a nyilvánosság előtt is köszönetét nyilvánítja egyháztanácsunk, egyuttal obajtja, hogy az összetartás szelleme működék ez egyesület minden tagjának kebelében hosszas időn át, hogy minél több ily követésre méltó tettet jegyezhessek fel. Egyuttal köszönetét nyilvánítja egyháztanácsunk az 1891. évi július hó 26-án konfirmált ifjaknak, kik ugyanazon célra 10 frt 60 krt. adományoztak. Adja Isten, hogy életük delén ama kész épületben gyönyörködjenek, melynek alapjához ezuttal ők is vittek egy porszemet. Az egyháztanács határozata és megbízásából. Kézdi-Vásárhely, 1891. szept. 10-én. Baló László egyhk. főgondnok. Makkai Dániel jegyző.

— **A „Kézdi-Polyáni Önkéntes Tűzoltó Egyesület”** pénztára jávára folyó évi-augusztus hó 2-án a szünetőző tanulók szíves közreműködése mellett rendezett műkedvelői szini előadás alkalmával felülfizetni kegyeskedtek Kézdi-Vásárhelyről: Szabó Albert 1 frt 20 krt, Császár Lukács kereskedő, Tóth István szeszgyáros és Dr. Szacsavay Gyula ügyvéd 1—1 frt, K. Csizsár József, Jancsó Geiza, Dr. Balogh Vendel, D. J. fodrász 50—50 krt, Barcsa Miklós vizsgálóbíró, Székely János ref. pap, Dávid Gyula, Dávid Antal, Benedek Béla, Baka Lajos, Nagy Ferenc szeszgy., Benkő Sándor szeszgyáros 40—40 krt, Kovács Károlyné keresk., Nagy Lajosné szeszgy., Dávid István, Rác István, Wértán testvérké 30—30 krt; Mágori Anna, Boda Gergely, Mágori Sándor, Finta Mózes, Kovács József boráros, Császár Gergely, Dávid János, Pálffy Árpád, Politzer Rudolf, Retegi Anna, N. N., Baka Mihály, Pap István, János Gyula, N. N., Dobál Lajos, Benkő Béla, Jancsó Sándor 20—20 krt; Pénzes Sándor 10 krt; Bereczk-ből: Szöcs Aron s-jegyző, Bálint László főesperes 50—50 krt, Tréfás István 40 krt, Solyom Géza s-lelkész, Balázs Pál 30—30 krt; Nagy-Nyújtó: Balogh Ignác plebános 40 krt. Sepsi-Szentgyörgy: Bögözi István nyug. pénzügyőri fővigyázó 2 frt. Vízakna: Biró Péter fővigyázó 1 frt., Petrótzky György gépész 1 frt, Mihály Józsefné ny. p. ü. biztosné 60 krt, G. J. 40 krt, Winkler Ferenc községi bíró 30 krt, Opra Pál, Kerezi Albert, Gli-gor Ferenc, Hamar Emilia, Szalay Gizella 10—10 krt. Összes bevétel volt 71 forint 20 krt. Ebből levonva a kiadásokat, maradt tiszta jövedelem 26 frt 20 krt. Elmulaszthatatlan kötelességünknek ismerjük a nagyon tisztelt szíves felülfizetőknek leghálásabb köszönetünknek e helyen is kifejezést adni, azon őszinte szívből jövő forró óhajátunk mellett, mely szerint éltesse a Mindenható mindnyájukat sokáig, hogy sok ily nemes czélú egyesület

felvirágozhassék s a haza boldogítására működék! Kézdi-Polyánban, 1891. szeptember hó 7-én. A „Kézdi-Polyáni Önkéntes Tűzoltó-Egyesület” nevében: Lázár Imre Gábor főparancsnok. Betegh Pál titkár és szivattyus parancsnok.

280-ik közlemény

a háromszékmegei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára Al-Torján tett szíves adakozásokról.

Lukács Jánosné 3 kr, Lőrincz Andrásné 1. kupa árpa Csáki Mihályné 1 kr, Kalit Amál 2 kupa rosz, Kolubán Károly 1 kupa rosz, Vizi Tamás 1 kupa rosz, Bertalan Albert 1 kupa rosz, Baricz Barabásné 1 kupa borsó, Imecs Jánosné 20 kr, Baricz Antalné fél kupa fuszulyka, Bajosi Ferencz fél kupa árpa, Mike János fél kupa árpa, Mike György 1 kupa rosz, Kovács Jánosné fél kupa rosz, Kőnczei Józsefné 2 kupa rosz, Lőrincz Józsefné 1 kupa rosz, Pécsi Ignácóné 1 kupa rosz, Szabó Ferencz 1 kupa rosz, Lőrincz János 2 kupa rosz, özv. Lőrincz Mihályné 1 kupa rosz, Török Józsefné fél kupa rosz, Török Mihályné 1 kupa rosz, Balázs Lajosné 1 kupa rosz, Mike Benedek 20 kr, Bertalan József 1 kupa rosz, Szabó Ferencz 1 kupa rosz, Csáki Márton fél kupa rosz, Kelemen Istvánné 10 fej hagyma, Ecs József 1 kupa rosz, Csáki Andrásné fél kupa, törökbuza, Czimbalmos Julia 20 krt, N. N. 4 kupa lencse, Tasaj József 2 kupa buza, Mihálcz Elekné 20 kr, Márton Mihály 1 kupa rosz, Kalit Károlyné 2 kr, Veres Jánosné 1 kupa rosz, Lőrincz József 2 kupa rosz, Csáki Adámné 2 kupa borsó, Csáki Lászlóné fél kupa fuszulyka, Kovács István fél kupa árpa, Balázska Józsefné 1 kupa rosz, Török Sándorné fél kupa rosz, Márton Ignácóné fél kupa rosz, Márton Mózesné 1 kupa rosz, Kalit Józsefné 2 kupa törökbuza, Kalit Mihályné fél kupa fuszulyka, Biró Mihályné fél kupa árpa, Lőrincz Károly 1 kupa rosz, Márton Andrásné 1 kupa rosz, Bartha Mór 10 krt, Gyergyai Paliné 4 liter pityóka, Kalit Elekné 1 kupa rosz, Háromszéki Miklós fél kupa rosz, Zóde Boldizsár 1 kupa rosz, Lukács György 1 kr, Szenté Andrásné 1 kupa rosz, Bernáld Antal 3 liter pityóka, ifju Márton Károly 1 kupa rosz, Füstös Elekné 2 kr, Szabó József 1 kupa rosz, Borbándi Ferencz 1 kupa árpa, Mike Gyuláné 1 kr, Borbándi Miklós 1 kupa rosz, Bajosi Elek 1 kupa rosz, Nagy József, 1 kupa árpa, Márton János 1 kupa árpa, Váradi Mózesné fél kupa, Borbándi Mihály fél kupa rosz, Váradi Antal 1 kupa árpa Kósa Istvánné 2 kupa fuszulyka Bartos Jánosné 20 liter rosz.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetüket.

Kézdi-Vásárhelyt, 1891. jan. 10.

Br. Szentkereszty Stephanie,

elnök.

Székely Málvin,

jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Ifj. Dobay János.

Hirdetések.

Sz. 4412—91.

Arverési hirdetmény.

Kézdi-Martonalva község és közbirtokossága tulajdonát képező „Halaság” erdő (120 hold 822 □ öl) nyilvános árverésen eladandó.

A kikiáltási ár 3000 frt, mely három egyenlő részletben fizetendő.

Az árverés f. évi november hó 3-án d. e. 9 órakor Martonalva község házához tüzetik ki, miről árverezni szándékozik azon hozzáadással értesítettnek, hogy az árverési föltételek a jegyzői irodában Martonalván és alattirtnál a hivatali irodában megtekinthetők.

Kézdi-Vásárhely, 1891. aug 28

Gábor Péter,

főszolgabíró.

FOGORVOS
PERL JÓZSEF

American Dentist Dr. of Dental Surgery

Amerikában kiképzett plombeur
e hó 14-én

K.-Vásárhelyre érkezik.

KÉPES CSALÁDI LAPOK.

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.

Szerkeszti: **Dr. Tolnai Lajos.** Főmunkatárs: **Dr. Murányi Armin.**

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **Dr. Murányi Armin.**

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

a „HÖLGYEK LAPJA” című divat-melléklettel s a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **6 frt.** Félévre **3 frt.** Negyedévre **1 frt 50 kr.**

A „Képes Családi Lapok” című hetilap új negyedebe lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét, a magyar művelt családoknak e szellemi kinézetét még a következő írók és író nők támogatják: Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsy József, Terék (Jeszzenszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklay János, Ince Zoltán, Palágyi Lajos, Erdődy Dániel, Dengi János, Tolgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Méry Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Csorba Palotay Ákos stb.; Benitzky-Bajza Lenke, Büttner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliflay-Benitzky Irma, Harnath Lujza, Hevesiné-Sikor Margit, Karlovszky Ida, Mericzay-Karossa Irma, Erzsike stb. stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legélénkebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a jelen eseményeit s a leghíresebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című, havonként kétszer megjelenő divatmelléklete a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háztartásnak valóságos szellemi titkára, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna, s nincs olyan tiók, a melybe hőlgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete külön beköthető négy kötet érdekes regénynyel ajándékozza meg évenként az előfizetőit.

A „Képes Családi Lapok”-nak még a **zöld borítéka** is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kozmika- és ponttalányokkal és szórójátékokkal, melyeknek megfizetői értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok” gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap; épen azért bizton számíthatunk minden honfiai és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadónak mindazoknak, a kik ez iránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzá fordulnak. A ki az egész évre szóló hat frnyai előfizetési összeget 40 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt, és a ki 3 frt előfizetési összeget és 30 kr csomagolási és postaszállítási díjat együtt egyszerre beküld, annak két eredeti regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül **egy díszes enlékkönyvet** küld a kiadónak.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatálnál és minden könyvkereskedésben. Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadónak Budapest, Nagykörút 20. szám.

Teljes számu példányokkal még mindig szolgálhatunk.

1-5

Egyetlen kísérlet mindenkit meg fog győzni, hogy a

Zacherlin



csakugyan a legkitünőbb szer minden rovar ellen,

minthogy — mint semmi más szer csodálatos erővel és gyorsasággal **mindenféle** rovert elpusztít, úgy, hogy annak nyoma sem marad! — Legalkalmasabban úgy használhatni, ha a Zacherlin-féle szórótokból hintik szét.

A Zacherlint semmi esetre sem szabad közönséges rovarporral összetéveszteni, mert Zacherlin egy sajátos különlegesség, mely sehol és sohasem kapható másképen, mint

Zacherl J. névvel ellátott lepecsételt üvegekben,

a ki tehát Zacherlint kér és valami rovarport papírzsakóban vagy dobozban elfogad, az **bizonyára mindenkor rá van szedve.** Valódi minőségben kaphatók

Kézdi-Vásárhelyt: Kovács Ferencz gyógyszer, Jancsó Géza gyógyszer és Csiszár Pál keresk. uraknál. Baróthon: Brandstätter Sándor urnál. Csik-Szeredában: Göczi Árpád urnál. Sepsi-Szentgyörgyön: Betegh Bálint, Molnár Jenő, Ötvös Pál és Séra István uraknál.